

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
ОЛИЙ ВА ЎРГА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта
махус таълим вазирлигининг
2016 йил 6 APRIL даги
№ APR-50 - сонли буйруғи билан
тасдиқланган

Рўйхатга олинди
№ APR-50
2016 йил

“Дизайн” (Ландшафт ва интерьер)

Йўналиши бўйича олий таълим муассасалари педагог кадрларини
қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг ўқув дастури

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ ПЕДАГОГ ВА РАХБАР КАДРЛАРИНИ
ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШНИ
ТАШКИЛ ЭТИШ БОШ ИЛМИЙ - МЕТОДИК МАРКАЗИ**

**ТОШКЕНТ АРХИТЕКТУРА ҚУРИЛИШ ИНСТИТУТИ ХУЗУРИДАГИ
ПЕДАГОГ КАДРЛАРНИ ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ
МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ТАРМОҚ МАРКАЗИ**

*Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури Олий ва
ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий
бирлашмалар фаолиятини мувофиқлаштирувчи кенгашининг
2016 йил 26.09.2016 даги 2 - сонли байёномаси билан
маъқулланган.*

Тузувчилар:

“Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари”
модули: с.ф.д., проф., И.Эргашев, ю.ф.и, доц,
В.Тоилдиев.

“Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат”
модули: п.ф.д., проф., Ш.А.Муслимов, п.ф.и,
М.Т.Мирсолиева, п.ф.и, доц., М.Усмоиловна, А.Исенова.

“Таълим жараёнида ахборот-коммуникация
технологияларини қўлдан келтириш” модули: ф.ф.и, доц.,
Х.Холмедов, ф.м.ф.и, доц., Д.Иргитова, кат. ўқит.,
В.Хамидов, кат. ўқитувчи З.Э.Маттиязов

“Амалий хорижий тил” модули: Ўзбекистондаги
Британия Кенгашининг етакчи мутахассислари, кат. ўқит.,
У.Д.Тоссов.

“Тизимли таълим ва қарор қабул қилиш асослари”
модули: с.ф.д., проф., С.Жураев, ф.ф.д., проф., Р.Самаров,
п.ф.и, Х.М.Алимов.

Махсус фанлар бўлими Хорижий эконот: Жсон Соок
Хван (Жанубий Корея).
Проф., М.Р. Боролдина, доц., Е.А. Добролюбова, кат.
ўқитувчи З.Э.Маттиязов

Тақрибчилар:

Хорижий эконот: Майкл Гартнер (США).
И.В. Дмитриева – ТДТУ, “Саноат дизайни” кафедраси
мудир, а.ф.и, доцент

Ўқув дастури Тошкент архитектура қурилиш институтини Кенгашининг қарори билан
таълиққа тавсия қилинган (2016 йил _____ даги _____ сонли байёнома).

Кириш

Дастур Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги ПФ-4732-сон Фармонидаги устувор йўналишлар мазмунидан келиб чиққан ҳолда тузилган бўлиб, у замонавий талаблар асосида қайта тайёрлаш ва малака ошириш жараёнининг мазмунини такомиллаштириш ҳамда олий таълим муассасалари педагог кадрларининг касбий компетентлигини мунтазам ошириб боришни мақсад қилади.

Дастур мазмунини олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари ва қонунчилик нормалари, илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат, таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш, амалий хорижий тил, тизимли тахлил ва қарор қабул қилиш асослари, махсус фанлар негизда илмий ва амалий тадқиқотлар, технологик тараққиёт ва ўқув жараёнини ташкил этишнинг замонавий услублари бўйича сўнги ютуқлар, педагогнинг касбий компетентлиги ва креативлиги, глобал Интернет тармоғи, мультимедиа тизимлари ва масофадан ўқитиш усулларини ўзлаштириш бўйича янги билим, кўникма ва малакаларини шакллантиришни назарда тутлади.

Дастур доирасида берилаётган мавзулар таълим соҳаси бўйича педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмунини, сифати ва уларнинг тайёргарлигига қўйиладиган умумий малака талаблари ва ўқув режалари асосида шакллантирилган бўлиб, бу орқали олий таълим муассасалари педагог кадрларининг соҳага оид замонавий таълим ва инновация технологиялари, илгор хорижий тажрибалардан самарали фойдаланиш, ахборот-коммуникация технологияларини ўқув жараёнига кенг тағбиқ этиш, чет тилларини интенсив ўзлаштириш даражасини ошириш хисобига уларнинг касб маҳоратини, илмий фаолиятини мунтазам юксалтириш, олий таълим муассасаларида ўқув-тарбия жараёнларини ташкил этиш ва бошқаришни тизимли тахлил қилиш, шунингдек, педагогик вазиятларда оптимал қарорлар қабул қилиш билан боғлиқ компетенцияларга эга бўлишлари таъминланади.

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишининг ўзига хос хусусиятлари ҳамда долзарб масалаларидан келиб чиққан ҳолда дастурда тингловчиларнинг махсус фанлар доирасидаги билим, кўникма, малака ҳамда компетенцияларига қўйиладиган талаблар такомиллаштирилиши мумкин.

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури қуйидаги модуллар мазмунини ўз ичига қамраб олади.

I. Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари

- 1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият ривожига ва таълим-тарбия масалалари.
- 1.2. Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этишнинг қонунийлик нормалари.

II. Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

- 2.1. Инновацион таълим технологиялари ва педагогик компетентлик.
- 2.2. Лойиҳалаш ва қурилиш фаъларини ўқитишда илгор хорижий тажрибалар.

III. Таълим жараёнида ахборот-коммуникацион технологиялари қўллан

- 3.1. Электрон педагогика ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини лойиҳалаш.
- 3.2. Дизайннинг компьютер технологияларини қўллан.

IV. Амалий хорижий тил

- 4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишнинг ингенсив усуллари.

V. Тизимли тахлил ва қарор қабул қилиш асослари

- 5.1. Олий таълим жараёнини бошқаришда тизимли тахлил ва қарор қабул қилиш технологиялари.
- 5.2. Дизайн назариясида методологик тахлил.

VI. Махсус фанлар

- 6.1. Лойиҳалаш технологиялари ва усуллари.
- 6.2. Интерьер дизайни.
- 6.3. Ландшафт дизайни.

VII. Педагогик амалиёт

VIII. Малакавий аттестация

Курснинг мақсади ва вазифалари

Олий таълим муассасалари педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг мақсади педагог кадрларнинг ўқув-тарбиявий жараёнларни юқсак илмий-методик даражада таъминлашлари учун зарур бўладиган касбий билим, кўникма ва малакаларини мунтазам янгиллаш, малака талаблари, ўқув режа ва дастурлари асосида уларнинг касбий компетентлиги ва педагогик маҳоратини доимий ривожланишини таъминлашдан иборат.

Курснинг вазифаларига қуйидагилар киради:

“Дизайн” (Ландшафт ва интерьер) йўналишида педагог кадрларнинг касбий билим, кўникма, малакаларини узлуксиз янгиллаш ва ривожлантириш;

- замонавий талабларга мос ҳолда олий таълимнинг сифатини таъминлаш учун зарур бўлган педагогларнинг касбий компетентлик даражасини ошириш;

- педагог кадрлар томонидан замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва хорижий тилларни самарали ўзлаштирилишини таъминлаш;

- махсус фанлар соҳасидаги ўқитишнинг инновацион технологиялари ва илгор хорижий тажрибаларни ўзлаштириш;

- “Дизайн” (Ландшафт ва интерьер) йўналишида ўқув жараёнини фан ва ишлаб чиқариш билан самарали интеграциясини таъминлашга қаратилган фаолиятни ташкил этиш.

Курс якунида тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакалари ҳамда компетентлигига қўйиладиган талаблар:

“Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари”, “Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат”, “Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўллан”, “Амалий хорижий тил”, “Тизимли тахлил ва қарор қабул қилиш асослари” модуллари бўйича тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакаларига қўйиладиган талаблар тегишли таълим соҳаси бўйича педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмуни, сифати ва уларнинг тайёрарлиги ҳамда компетентлигига қўйиладиган умумий малака талаблари билан белгиланади.

Махсус фанлар бўйича тингловчилар қуйидаги янги билим, кўникма, малака ҳамда компетенцияларга эга бўлишлари талаб этилади.

Тингловчи:

- ландшафт ва интерьер дизайннинг вазифалари, объектлари ва услубларини;
- предмет-фазоли интерьер муҳитини шакллантириш ва ривожлантириш қонунларини;
- макет яратиш замонавий усуллари ва ускуналари турларини;
- буюртмачи талабларини тахлил қилиш асосларини;
- эскизларнинг бадий-фазовий потенциалини аниқлаш усулларини билиши керак.

Тингловчи:

- махсус билимлардан фойдаланган ҳолда ижодий ғояларни аниқ лойиҳада амалга ошириш;
- архитектуравий муҳитни шакллантиришда буюртмачи талабларини амалга ошириш;

- функционал аҳамиятта эга турар жой фазосининг барча зарур бўлган коммуникация ва жиҳозлар билан ягона архитектуравий-бадий ечимини ишлаб чиқиш;
- ландшафт ва интерьер дизайннинг асосий принцип, услуб ва воситаларни амалга ошириш;
- ландшафт лойиҳалаштиришнинг объектлари дизайни бўйича тушган лойиҳавий таклифларини, услубий ишланмаларни амалда қўллаш *қўنىшмаларига* эга бўлиши лозим.

Тингловчи:

- архитектуравий муҳитни шакллантиришда буюртмачи талабларини амалга ошириш;
- функционал аҳамиятта эга турар жой фазосининг барча зарур бўлган коммуникация ва жиҳозлар билан ягона архитектуравий-бадий ечимини ишлаб чиқиш;
- ландшафт лойиҳалаштиришнинг объектлари дизайни бўйича тушган лойиҳавий таклифларини ва услубий ишланмаларни амалда қўллаш;
- ландшафт ва интерьер дизайннинг асосий принцип, услуб ва воситаларни амалга ошириш;
- ландшафт ва интерьер дизайннинг асосий услублари ва тенденциялари *малакаларига* эга бўлиши зарур.

Тингловчи:

- лойиҳалаштиришда тўлланган ахборотни йиғиш, таҳлил қилиш ва қўллаш услубиётини амалда тadbик этиш;
- интерьердаги инновацион қурилиш материаллари ва экологик тоза материалларни қўллаш;
- интерьерни декоратив безаш, декор элементлари ва текстилдан фойдалана олиш;
- интерьер дизайнида расмлар ва фотосуратлар қўллаш;
- ландшафт ва интерьер дизайн объектларининг назарий таҳлили ва лойиҳалаштириш услубиётини қўллаш *компетентияларига* эга бўлиши лозим.

Курс ҳажми

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курси 288 соатни ташкил этади. Ҳукув юкلامаси ҳафтасига 36 соат этиб белгиланган. Қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналиши бўйича таълим дастурларини тўлиқ ўзлаштирган ва Аттестациядан муваффақиятли ўтган курс тингловчиларига Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги ПФ-4732-сон Фармони 3-илловаси билан тасдиқланган давлат намунасидаги малака аттестати берилади.

“Дизайн” (Ландшафт ва интерьер) йўналиши бўйича қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув модуллари ва уларнинг мазмуни

I. Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари

1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият ривожини ва таълим-тарбия масалалари.

Инсон онг ва тафаккурининг янгилиниши жамият ривожланишининг муҳим омил сифатида. Глобаллашув ва ижтимоий-маънавий ҳаётдаги ўзгаришлар тенденцияси ва истиқболлари.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Озод ва обод Ватан эркин ва фаровон ҳаёт пировард мақсадимиз”, “Юсак маънавият – енгилмас куч, “Ўзбекистон мустақилликка эришиш оstonасида”, “Мамлакатни модернизация қилиш ва иқтисодиётимизни барқарор ривожлантириш йўлида”, “Ватанимизнинг босқичма-босқич ва барқарор ривожланишини таъминлаш – бизнинг олий мақсадимиз”, “Демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш - мамлакатимиз тараққиётининг асосий мезонидир”, “Она юртимиз бахти иқболи ва буюк келажаги йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир” ва бошқа асарларида жамият ривожини ва таълим-тарбия масалаларининг ёритилиши.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистонни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг устувор йўналишларига бағишланган маърузаларида таълим ва кадрлар тайёрлаш тизимини модернизациялаш билан боғлиқ вазифаларнинг белгиланиши.

1.2. Таълим-тарбия жараёпларини ташкил этишнинг қонучилик нормалари.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тушунчаси ва турлари. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва амалга қиритиш тартиби. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. “Таълим тўғрисида”ги Қонун. Кадрлар тайёрлаш миллий дастури. Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг босқичлари ва асосий йўналишлари.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 20 майдаги “Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-1533-сон Қарори, 2012 йил 24 июлдаги “Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-4456-сон Фармони, 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-4732-сон Фармони ва бошқалар.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 5 январдаги “Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил ишлаб чиқиш ва жорий этиш тўғрисида”ги 5-сон Қарори, 1998 йил

5 январдаги “Узлуксиз таълим тизимини дарсликлар ва ўқув адабиётлари билан таъминлашни такомиллаштириш тўғрисида”ги 4-сон Қарори, 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон Қарори, 2006 йил 10 февралдаги “Олий таълим муассасасига педагогларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш ҳусусидаги 20-сон Қарори, 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 278-сонли Қарори, 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сон Қарори, 2015 йил 20 августдаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишни ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 242-сон қарори ва бошқалар.

Давлат таълим стандартлари, ўқув режалари ва фан дастурлари тушунчаси ва уларга қўйиладиган талаблар. “Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолашнинг рейтинг тизими тўғрисида”ги Низом. “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасалари талабаларининг малакавий амалиёти тўғрисида”ги Низом. “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасалари битирувчиларининг якуний давлат аттестацияси тўғрисида”ги Низом. Олий таълим муассасаларида мустақил таълимни ташкил этиш тартиби тўғрисида”ги Низом. “Магистратура тўғрисида”ги Низом. “Очқ лекцияларни ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисида”ги Низом ва бошқа меъёрий ҳужжатлар. Меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар бўйича хорижий тажриба.

II. Илғор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

2.1. Инновацион таълим технологиялари ва педагогик компетенциялик.

Олий таълим тизимини модернизациялашнинг устувор йўналишлари. Инновацион таълим технологияларининг моҳияти, турлари ва назарий асослари, инновацион жараёнларнинг кечиб босқичлари. Педагогик технологиянинг таснифи, қонуниятлари, тамойиллари ва мезонлари. Таълим-тарбия жараёнини технологиялаштириш асослари.

Олий таълим муассасаларида ўқув жараёнини ташкил этишнинг инновацион шакл, метод ва воситалари. Шахсга йўналтирилган таълим технологияларининг мазмуни, йўналишлари. Таълим олувчиларнинг билиш фаоллигини ошириш ва мустақил таълимни ташкил этиш асосидаги инновацион таълим технологиялари: амалий ўйинлар, муаммоли ўқитиш, интерфаол таълим, модулли-кредит тизими, blended learning (аралаш ўқитиш), case study (кейс стади), масофали ўқитиш, маҳорат дарслари, вебинар технологиялари,

ассисмент методларидан ўқув-тарбия жараёнида фойдаланиш. Ўқув лойиҳаларини ишлаб чиқиш, портфолиоларни шакллантириш ва амалиётга таъбиқ этиш.

Педагог касбий компетенциянинг тузилиши ва мазмуни. Педагогнинг психологик, методик, информацион, креатив, инновацион компетенциялиги мазмун-моҳияти. Педагогик маҳорат асослари ва таркибий қисмлари. Ўқитувчининг коммуникатив компетенциялиги, педагогик жараёнда мулоқот услубларини тўғри танлаш ва улардан самарали фойдаланиш. Педагогик деонтология. Нуқт техникаси ва маданияти. Аудиторияда шахслараро муносабатларни самарали ташкил этиш ва гуруҳни оптимал бошқариш. Педагогик низоларни самарали ҳал этиш йўллари. Замонавий педагог имиджи ҳамда ўқитувчининг ўз-ўзини касбий ва шахсий такомиллаштириб бориши.

Креативлик - педагогик ижодкорликнинг асоси сифатида. Олий таълим педагог кадрларининг креатив потенциали тушунчаси ва моҳияти. Педагогларда креатив компетенциялиги шакллантиришнинг зарурий шарт-шароитлари, моделлари. Касбий фаолиятда позитив-фаол мотивация ва педагог кадрларнинг креатив потенциалини баҳолаш мезонлари. Таълимни ахборотлаштириш шартлари педагог кадрлар креатив имкониятларини баҳолаш мезони.

2.2. Лойиҳалаш ва қурилиш фанларини ўқитишда илғор хорижий тажрибалар.

Ўқув жараёнини ташкил этиш ва унинг сифатини таъминлаш борасидаги илғор хорижий тажрибалар, замонавий ёндашувлар. Замонавий таълим ва инновацион технологиялар соҳасидаги илғор хорижий тажрибалар: модулли-кредит тизими, blended learning (аралаш ўқитиш), case study (кейс стади), масофали ўқитиш, маҳорат дарслари, вебинар, эвристик методлар ва бошқ.

Дизайн йўналишлари таълимда қўлланиладиган илғор хорижий технологиялар ва усуллар. Лойиҳалаш ва қурилиш фанларини келажақда ривожланиш тенденциялари.

Ижодий фикрлашни ривожлантириш усуллари ва машғуллотлар. Латерал фикрлаш. Ғоя излаш йўллари. Муаммоларни ностандарт ечиш усуллари. TRIZ – Кашфийётлар масалаларини ечиш назарияси.

III. Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш

3.1. Электрон педагогика асослари ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини лойиҳалаш.

Педагогик жараёнда ахборот-коммуникация ва интерактив технологиялардан фойдаланиш. Таълимий Интернет ресурслари ва улардан ўқув жараёнида фойдаланиш. Интернет тармоғининг асосий хизматлари. Ziyonet.uz ва бошқа таълим порталлари ресурслари билан ишлаш. Интернет тармоғида педагогларнинг, талабаларнинг электрон мулоқот муҳитида жамоа

бўлиб ишлаш шакллари. Блог, форум ва тематик чатларни ташкил этиш усуллари. Педагогларнинг тармоқдаги ҳамкорлиги.

Педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини ташкил этиш. Электрон портфолио тушунчаси, таркиби, мазмуни ва имкониятлари. Ахборот технологиялари воситасида педагогнинг электрон портфолиосини шакллантириш. Электрон ахборот-таълим муҳитида педагогик жараёнини лойihalаштириш. Moodle дастури асосида ўқув ресурсларини яратиш.

Педагогик фаолиятда амалий дастурий воситалардан фойдаланиш, амалий дастурий воситалар ёрдамида электрон дарсликлар, тренажерлар, виртуал лаборатория машгулотларини яратиш усуллари. Офис дастурларида электрон ўқув-методик материалларини яратиш усуллари (Microsoft Word, Excel, Power Point ва б.). Web 2.0/3.0 технологиялари ва уларнинг ёрдамида электрон дидактик материалларни яратиш ва ўқув-тарбия жараёнида қўллаш. Педагогик фаолиятда амалий дастурий воситалар химоясини таъминлаш. Аутентификациялаш ёрдамида химоялаш. Ҳимоялаш воситалари.

3.2 Дизайн да компьютер технологияларини қўллаш.

Таълим жараёнида мультимедиянинг қўлланилиши. Видео конференция. Медиа сохалари. Рақамли аудио-видео материаллар. Аудио файллар. Аудио видео материалларга ишлов беришнинг замонавий усуллари. Таълим жараёнидаги мўлжалланган видеороликлар тайёрлаш 3D- моделлаштириш.

Дизайн йўналиши таълимга мўлжалланган бепул дастурлар, интернет ресурслар ва турли ҳисобларни бажарадиган серверлар.

Ландшафт дизайни ва интерьер дизайни таълимда қўлланиладиган компьютер технологиялари турлари ва вазифалари. Лойиҳани бошқариш дастурлари. Лойиҳа ҳужжатлари билан ишлаш ва ҳужжатларни бошқариш дастурлари (PDM). Булуғли системалар.

IV. Амалий хорижий тил

4.1. Амалий хорижий тилини ўрганишнинг интенсиф усуллари.

Хорижий тилни ўқитиш ва ўрганишдаги ислохотлар. Тил бўйича Европа стандарти ва унинг таққини. Тил алоқа (коммуникация) воситаси сифатида ва тилга оид билим ва кўникмаларни шакллантириш усуллари. Тилни ўрганишда муваффақиятга эришиш шарт-шароитлари: касбий интелектив мулоқот муҳити, мулоқот клубларини ташкил этиш, ўзининг тил кўникмалари даражасини баҳолаш ва бошқ. Хорижий тилни ўрганишда грамматиканинг аҳамияти (грамматика ва лексика - B1-B2 оралиғида). Тил ўрганишда ўқитувчи ва ўргатувчиларни роли. Тил ўрганиш учун зарур ўқув-аудио, методик ва онлайн ресурслар Тили ўрганилаётган мамлакат маданиятини билишнинг аҳамияти. Маданиятлараро мулоқот компетенцияси

(Ўзбек ва хорижий тилда сўзлашувчи халқлар маданияти, урф-одатлари, анъаналари ҳақида чет тилида гапира олиш).

Мулоқот мавзулари: кундалик ҳаётга оид (шахсий маълумот, оила ҳақида маълумот, бўш вақтни ўтказиш ва ҳоказо) ижтимоий ҳаётга доир, таълимга ва касбга йўналтирилган мавзулар.

Мутахассисликка оид матнларни ўқиш, уларни тушуна олиш, оғзаки баён эта олиш, ўз фани бўйича ўқув жараёнини ташкил этишда соҳага оид хорижий тилдаги атамалардан фойдаланиш.

V. Тизимли тахлил ва қарор қабул қилиш асослари

5.1. Олий таълим жараёнини бошқаришда тизимли тахлил ва қарор қабул қилиш технологиялари.

Тизимли тахлил тушунчаси. Тизим ва тизимлар назарияси. Тизимли методология ва тизимли ёндашув. Тизимлар классификацияси. Тизим структураси. Тизимли тахлилнинг мақсади ва вазифалари. Тизимли тахлилдан педагогик фаолиятда фойдаланиш техникаси. Педагогик тизим ва унинг тузулиши. Педагогик вазиятларнинг тизимли тахлилни амалга ошириш. Тизимли тахлилни амалга оширишнинг асосий босқичлари. Тизимли тахлилни амалга ошириш моделлари. Тизимли тахлилни амалга ошириш методлари. Тизимли тахлил натижаларини манба шаклига келтириш технологияси.

Қарор тушунчаси ва унинг асосий вазифалари. Қарор турлари ва уни қабул қилиш усуллари. Қарорларни тайёрлашга қўйиладиган талаблар. Қарор вариантларини тайёрлаш технологияси. Қарор қабул қилиш жараёни ва педагог шахси. Қарорларни қабул қилиш жараёнига таъсир кўрсатувчи асосий омиллар. Педагогик жараёни бошқаришда қарорлар (тезкор, тактик ва б.).

Қарор натижаларини баҳолашнинг эксперти ва прогностик методлари. Қарорлар самардорлигини баҳолаш мезонлари. Қабул қилинган қарорлар ижросини таъминлаш механизми.

5.2. Дизайн назариясида методологик тахлил.

Дизайн назарияси тизимларининг қадимдан бугунгача эволюцияси. Бугунги назариялар тизимлари. Назарияларда тарқибий қисмларнинг ўзаро боғлиқлиги. Назариялардан қутилаётган самара. Мангикан турри назарияларни жорий қилиш жараёни.

Дизайн назарияларнинг учта тури: тизимга келтирилганлар (well-structured), тизимлари нуқсонли (ill-structured), мангикан ва миқдоран самарасиз (unstructured).

Дизайн назарияларининг самарали методологияси: вазият, мақсадлар, мақсадларга эришиш мезонлари, назарияларнинг моделлари, энг яхши самара берадиган назария, назарияни мувофиқлаштириш (coordination),

назарияни амалиётга тайёрлаш, назарияни тасдиқлаш, назарияни амалга оширишни бошқариш, назария самарасини текшириш (monitoring). Самарали архитектура назарияларини ўқув жараёнига ва амалиётга жорий қилиш. Янги билим, кўникма ва малакалар. Малакага талаблар.

VI. Махсус фанлар

6.1. Лойихалаш технологиялари ва усуллари.

Архитектура муҳитининг лойихалашда қўлланиладиган асосий компьютер дастурлари. Ландшафт ва интерьер дизайни кенг қўлланиладиган дастурлар. Дастурларнинг бажарилган вазифалари, қулайликлари ва камчиликлари анализи. Турли босимлар, коллизиялар ва архитектура муҳитидаги бошқа физик жараёнлар симуляциясини яратиш ва ҳисоблаш усуллари.

Презентацияни тайёрлаш дастурлари. Қурилиш хужжатлари ва бошқа босма маҳсулотлар ишлаб чиқарилишида қўлланиладиган дастурлар. Замонавий техник ускуналардан фойдаланиш. 3D манипулятор ва графика учун мўлжалланган планшет қўллаш асослари. 3D принтер ва 3D сканерлар турлари ва имкониятлари. Макет яратишнинг замонавий усуллари ва ускуналари. Нусха олиш ускуналари, принтер ва плоттер турлари.

Лойиха хужжатларини сақлаш, ҳимоялаш ва ўчиб кетишининг олдини олиш учун мўлжалланган дастурлар ва системалар.

6.2. Интерьер дизайни.

Интерьернинг лойихалаш жараёни. Лойиханинг мақсадлари ва муаммолари, техник шартлар ва бошқа талаблар. Мазлумотлар ва материаллар тўллаш. Лойихалаш ва лойиханинг хужжатларини ишлаб чиқариш. Интерьер дизайнидаги замонавий тенденциялар. Хоналарнинг классификацияси. Интерьер фазосининг психофизиологик аспектлари. Эргономика ва антропометрия. Колористика ва ранг психологиясининг асослари. Хонанинг функционал вазифасига тегишли эргономик меъёрлар ва қондалар.

Интерьер мебели ва жиҳозлари. Мебель турлари ва классификацияси. Мебелда қўлланиладиган материаллар. Махсус, экслюзив ва ўзгарувчан мебель. Ёруғлик лойихаланиши асослари ва қондалари. Ёруғлик дизайни. Ёритишлар турлари. Турар жой ва жамоат биноларини ёритишнинг асосий қондалари. Электр ускуналар, “акли уй”, энергия тежаш технологиялари ва бошқа инженер коммуникациялар. “Аккли уй” технологиясининг имкониятлари. Интерьердаги электр техника ва ускуналар. Лифт, эскалатор, траволатор ва юк кўтариш мосламалари. Сув ва энергия тежаш технологиялари. Хоналар акустикаси.

Интерьердаги инновацион қурилиш материаллари. Материалларнинг хусусиятлари ва техник характеристикалари. Экологик тоза материаллар. Интерьерни декоратив безаш. Декор элементлари ва турлари. Интерьерда

текстилдан фойдаланиш. Интерьер дизайнида расмлар ва фотосураглар қўллаш. Замонавий тенденциялар ва арт объект турлари. Интерьер фазосининг бадий безак элементлари.

6.3. Ландшафт дизайни.

Инсон турмуш ҳаётини такомиллаштиришда архитектура ландшафт дизайнининг ўрни. Табiiй ва инсон томонидан яратилган муҳитлар ўзаро таъсирининг муаммолари. Ландшафт дизайнининг вазифалари, объектлар ва усуллари. Ландшафт дизайнининг муҳим омиллари. Муҳит барқарорлиги – ландшафт дизайнининг мақсади.

Ландшафт муҳитларида образ-мавзули концепциялар яратишнинг стилистик услублари. Ландшафт санъатида стиль тушунчаси. Тарихий-маданий ландшафт даврларининг географик ва стилистик хусусиятлари. Боғ семантикаси. Ўзаро боғлиқ табiiй архитектура муҳити яратилишида замонавий ландшафт дизайнининг ўрни. Шаҳар ландшафт дизайни: шаҳар муҳити яратилишида экологик асослари. Шаҳар очик жойларининг (кўча, майдон, хиёбон, боғ-скверлари, парklar) яратиш ва ободонлаштиришда замонавий услублари. Кичик боғ – ландшафт дизайнининг асосий объекти.

Ландшафт компонентларининг дизайни. Ландшафтнинг геологика концепциялари. Ландшафт тузилишининг муҳандислик асослари. Ландшафт объектларида йўл тармоқларини декоратив қоплашнинг режа услублари ва асосий турлари. Ландшафт дизайнида сувни шароитга мослаштиришнинг амалий ва декоратив шакллари. Кичик шакллар – ландшафт дизайнининг элементи сифатида. Ландшафт дизайнида пардозлаш ва қурилиш материалларининг ўрни.

Ўсимликлар экология мустаҳкамлиги сифатида. Ўсимликлар – табiiй-архитектура муҳитининг асосий компоненти. Ўсимликлардан яратилган композиция турлари ва улар хусусиятлари. Ўсимликлардан яратилган композицияларнинг асосий таркибий қисмлари: манзарали ва ўтсимон ўсимликлар. Ўсимликларнинг биологик, экологик ва безаш тавсифларининг хусусиятлари. Ландшафт дизайнида худудларга оид ўсимликлар компонентларини қўллаш.

Ландшафт муҳитларида образ-мавзули концепцияларни режавий услубларни яратиш. Қўаламзорларни жойлаштириш режаларининг услублари. Ландшафтдаги сув компонентларининг дизайни. Архитектура муҳитининг кичик шакллари дизайни.

Ландшафтни лойихалаштиришда бадий-образ моделларининг услубияти. Сценарий моделлаштириш. Лойиха – ҳаёт сценарийси. Шахсий хонадонларнинг ландшафт дизайни.

VII. Педагогик амалиёт

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларида педагогик амалиёт очик маърузалар ва амалий машғулотлар ўтказиш, ўтилган дарсларнинг муҳокама

қилиниши ва танқидий таҳлил этилишига асосланган ҳолда амалга оширилади.

Педагогик амалиёт қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишлари ва мутахассисликларнинг ўзига хослигидан келиб чиққан ҳолда олий таълим муассасаларининг тегишли профилъ кафедраларида ташкил этилади.

Амалий машғулотларни ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Амалий машғулотларда тингловчилар ўқув модуллари доирасидаги ижодий топшириқлар, кейслар, ўқув лойиҳалари, технологик жараёнлар билан боғлиқ вазиятли масалалар асосида амалий ишларни бажарадилар.

Амалий машғулотлар замонавий таълим услублари ва инновацион технологияларга асосланган ҳолда ўтказилади. Бундан ташқари, мустақил ҳолда ўқув ва илмий адабиётлардан, электрон ресурслардан, тарқатма материаллардан фойдаланиш тавсия этилади.

Мустақил таълимни ташкил этишнинг шакли ва мазмуни

Мустақил таълим тегишли ўқув модули бўйича ишлаб чиқилган топшириқлар асосида ташкил этилади ва унинг натижасида тингловчилар битирув ишини тайёрлайди.

Битирув иши талаблари доирасида ҳар бир тингловчи ўзи дарс бераётган фани бўйича электрон ўқув модулларининг тақдирини тайёрлайди.

Электрон ўқув модулларининг тақдироти кўйидаги тарқибий қисмлардан иборат бўлади.

Кейслар банки,

Мавзулар бўйича тақдиротлар;

Бошқа материаллар (фани ўзлаштиришга ёрдам берувчи кўшимча материаллар; электрон таълим ресурслари, маъруза матни, глоссарий, тест, кроссворд ва бошқ.)

Электрон ўқув модулларини тайёрлашда кўйидагиларга алоҳида эътибор берилди:

- тавсия қилинган адабиётларни ўрганиш ва таҳлил этиш;

- соҳа тараққиётининг устивор йўналишлари ва вазифаларини ёритиш;

- мутахассислик фанларидаги инновациялардан ҳамда илгор хорижий тажрибалардан фойдаланиш.

Шунингдек, мустақил таълим жараёнида тингловчи касбий фаолияти нагжаларини ва талабалар учун яратилган ўқув-методик ресурсларини “Электрон портфолио” тизимида киритиб бориши лозим.

Дастурнинг ахборот-методик таъминоти

Модулларни ўқитиш жараёнида ишлаб чиқилган ўқув-методик материаллар, тегишли соҳа бўйича илмий журналлар, Интернет ресурслари, мультимедиа махсулотлари ва бошқа электрон ва қоғоз вариантдаги манбаалардан фойдаланилади.

Адабиётлар

I. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарлари

1. И.А.Каримов. Озод ва обод Ватан эркин ва фаровон ҳаёт пировард мақсадимиз, 8-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2000.

2. И.А.Каримов. Ватан равнақи учун ҳар биримиз маъсулмиз, 9-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2001.

3. И.А.Каримов. Юксак маънавият-енгилмас куч. Т.: “Маънавият”. – Т.: 2008. –176 б.

4. И.А.Каримов. Ўзбекистон мустақилликка эришиш оstonасида. – Т.: “Ўзбекистон”. 2011. –440 б.

5. И.А.Каримов. Она юртимиз бахту иқболи ва буюк келажаги йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир. “Ўзбекистон”, 2015. – 302 б.

II. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон, 2014.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Таълим – тарбия ва кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан ислоҳ қилиш, баркамол авлодни вояга етказиш тўғрисида”ги 1997 йил 6 октябрдаги №1869-сонли Фармони.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Ўзуқсиз таълим тизими учун давлат таълим стандартларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш тўғрисида”ги 1998 йил 5 январдаги 5-сонли Қарори.

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Ўзуқсиз таълим тизимини дарслиқлар ва ўқув адабиётлари билан таъминлашни тақомиллаштириш тўғрисида”ги 1998 йил 5 январдаги 4-сонли Қарори.

5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 2001 йил 16 августдаги 343 - сонли Қарори.

6. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий ўқув юртлари талабаларига стипендиялар тулаш тартиби ва миқдорлари тўғрисида”ги 2001 йил 17 августдаги 344 - сонли Қарори.

7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 1 мартдаги “Нодавлат таълим муассасалари фаолиятини лицензиялаш тартиби тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш тўғрисидаги 100-сонли Қарори.

8. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълим муассасасига педагогларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш тўғрисидаги 2006 йил 10 февралдаги 20-сонли Қарори.

9. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16-февралдаги “Педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва уларни малакасини ошириш тизимини янада тақомиллаштириш тўғрисида”ги 25-сонли Қарори.

10. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълим муассасалари талабалари ўқинишни кўчириш, қайта тиклаш ва ўқидан четлаштириш тартиби тўғрисида”ги Низом тасдиқлаш хусусидаги 2010 йил 18 июндаги 118-сонли Қарори.

11. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Таълим муассасаларининг битирувчиларини тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 2010 йил 28 июлдаги 4232-сонли Фармони.

12. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2011 йил 20 майдаги 1533-сонли Қарори.

13. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги 2012 йил 24 июлдаги 4456-сонли Фармони.

14. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 278-сонли Қарори.

15. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Ўриндошлик асосида ҳамда бир неча касбда ва лавозимда ишлаш тартиби тўғрисида”ги Низоми 2012 йил 18 октябрдаги 297-сонли Қарори.

16. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий ўқув юртидан кейинги таълим ҳамда олий малакали илмий ва илмий педагогик кадрларни тайёрлаш аттестациядан ўтказиш тизимини такомиллаштириш чора тадбирлари тўғрисида”ги 2012 йил 28 декабрдаги 365-сонли Қарори.

17. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 29 декабрдаги “Республика олий таълим муассасалари рейтингини баҳолаш тизимини жорий этиш тўғрисида”ги 371-сон Қарори.

18. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартiriш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сонли Қарори.

19. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 2 мартдаги “Магистратура тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш тўғрисидаги 36-сонли Қарори.

20. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 4732-сон Фармони.

21. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 20 августдаги “Олий таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини оширишни ташкил этиш чора тадбирлари тўғрисида”ги 242-сонли Қарори.

22. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартiriш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сон Қарори.

Ш. Махсус адабиётлар

1. Азизходжаева Н.Н. Педагогик технологиялар ва педагогик маҳорат. – Т.: Молия, 2003. – 192 б.

2. Арипов М. Интернет ва электрон почта асослари. – Т.: 2000. – 218 б.

3. Исмаилов А.А., Жалалов Ж.Ж., Саггаров Т.К., Ибрагимходжаев И.И. Инглиз тили амалий курсидан ўқув-ўқувчи бўлиб. Basic User/Breakthrough Level A1/-Т.: 2011. – 182 б.

4. Ишмухамедов Р., Абдуқодиров А., Пардаев А. Таълимда инновацион технологиялар (таълим муассасалари педагог-ўқитувчилари учун амалий тавсиялар). – Т.: “Истеъдод” жамғармаси, 2008. – 180 б.

5. Ишмухамедов Р., Абдуқодиров А., Пардаев А. Тарбияда инновацион технологиялар (таълим муассасалари педагог-ўқитувчилари учун амалий тавсиялар). – Т.: “Истеъдод” жамғармаси, 2009. – 160 б.

6. Саггаров Э., Алимов Х. Бошқарув мулоқоти. – Т.: “Академия”, 2003. – 70 б.

7. Махмудов И.И. Бошқарув психологияси. – Т.: 2006. – 230 б.

8. Махмудов И.И. Бошқарув профессионализми: психологик таҳлил. – Т.: “Академия”, 2011. – 154 б.

9. К. D. Raximov, A.S.Uralov «Shark mamlakatlarining bog'parki san'ati», Toshent, «Tafakkur-bostoni», 2013.

10. How to Have Creative Ideas 62 exercises to develop the mind. Edward de Bono. ISBN 9780091910488. McQuig Group Inc. 2007

11. How to be a brilliant thinker. Exercise your mind and find creative solutions. Paul Sloan

12. AutoCAD 2016 for Beginners. By (author) Cadfolks. ISBN10 1511684461 ISBN13 9781511684460. 2015

13. Autodesk Revit Architecture 2016 No Experience Required : Autodesk Official Press. Eric Wing, Pouya Valizadeh , Wiley. 2015. ISBN10 1119059534. ISBN13 9781119059530

14. 3D Art Essentials: The Fundamentals of 3D Modeling, Texturing, and Animation. Ami Chopine. ISBN-10: 0240814711. ISBN-13: 978-0240814711. 2011.

15. Character Creation: Advanced Digital Sculpting. Scott Spencer.

16. Houses of the world. Francisco Asensio Cerver. ISBN 3-8331-1689-7. 2005/2007 for English edition

17. Interior Graphic Standards: Student Edition. Corky Binggeli. 2011. ISBN-13: 978-04708889015.

18. Landscape Architectural Graphic Standards, Student Edition. Leonard J. Hopper (Editor). ISBN: 978-1-118-27200-8. 576 pages. February 2012

IV. Электрон таълим ресурслари

1. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги: www.edu.uz
2. Ўзбекистон Республикаси Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитаси: www.asi.uz
3. Компютерлаштириш ва ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш бўйича Мувофиқлаштирувчи кенгаш: www.ictcouncil.gov.uz
4. ЎзРес.ОЎМТВ хузуридаги Бош илмий-методик марказ: www.bimtm.uz
5. Тошкент ахборот технологиялари университети: www.tuit.uz
6. www.Ziyouet.Uz
7. www.autodesk.com
8. www.edu.autodesk.com
9. www.pinterest.com

“ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН”:

Олий таълим тизими педагог ва раҳбар кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг маънавий-оқиловий ташқиқ этиш Бош илмий-методик маркази

Директор: У.Ш.Бегимкулов

“ ” 201 й.

М.Ў.

“КЕЛИШИЛГАН”:

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
Олий таълим муассасалари Бош бошқармаси

Бошқарма бошлиғи И.У.Мажидов

“ ” 201 й.

М.Ў.

Тошкент архитектура қурилиш институти

Ректор: Р.Р.Ҳасимов

“ ” 201 й.

М.Ў.

Тошкент архитектура қурилиш институти хузуридаги педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг маънавий-оқиловий ташқиқ маркази

Директор: М.М.Маткаримов

“ ” 201 й.

М.Ў.